

Григор'єва Олександра

Медвідь Олександр

Середа, 06.10.21 - зустріч з ректором і викладачами Вищої школи державного управління у м. Гота, відвідання ТПП у м. Ерфурт

Рис. 1. Вища школа державного управління.

З цієї зустрічі ми багато дізналися про процес підготовки майбутніх управлінців у Німеччині. Ректор цієї школи, Dr. Robert Klüsener, розповів загалом про навчання, яке розділяється на 3 основні професії: поліцейський, податковий інспектор і загальний державний управлінець. Незалежно від спеціальності навчання триває 3 роки. Наперед на три роки розраховується потреба у відповідних кадрах: у поліцейський відділок чи у сферу оподаткування, чи на державну службу. Існують дві основні форми підготовки у Німеччині: Екстерни - діють як звичайні університети, де навчання є головним, але існує можливість не знайти роботу, а Інтерни - більш спеціалізовані школи підготовки, як наприклад ця, де можливість працевлаштування майже забезпечена. І щоб заохочувати студентів навчатися була уведена стипендія. На 2021 рік вона становить 1200 євро

і зростає кожен рік навчання. Система вищої освіти в Німеччині побудована таким чином, що вступ до вищого навчального закладу можливий після складання екзаменів. На деякі спеціальності можуть бути потрібні свої спеціалізовані екзамени.

Дуже цікавою була доповідь Heike Krischok, заступниці начальника відділу поліції Готи та викладачки на повну ставку, про те як навчаються і проходять практику студенти-поліцейські.

З першого курсу майбутні поліцейські вивчають правознавство і криміналістику. Після року навчання мають піврічну практику. 2 курс - фахові предмети і англійська мова, а 3 курс - поглиблена практика, ґрунтовне навчання поліції охорони і криміналістиці. Завершується навчання екзаменами і написанням випускової бакалаврської роботи.

Важливою для нас була лекція про податкову систему Німеччини і федеральної землі Тюрінгія, яку нам провів Hendrik Hintze. Податкова система землі складається з 12 податкових інспекцій, до основних завдань яких відносять збір податків і контроль підприємств і інших господарських суб'єктів. Також важливу роль грає антикорупційний відділ в податкових інспекціях.

Ерфурт — місто в центральній-східній частині Німеччини, столиця землі Тюрінгія з населенням 213 981 особа. Найбільше місто поблизу географічного центру Німеччини, розташоване за 100 км від Лейпцига. Місто було важливим торговим осередком протягом середньовіччя поблизу броду через річку Гера. Разом з іншими п'ятьма містами Гота, Теннштедт, Арнштадт та Лангезальца, Ерфурт був центром німецької торгівлі.

Заходом в Ерфурті був візит до торгово-промислової палати (ТПП). Головною нашою метою було дізнатись про організацію, структуру та завдання торгово-промислової палати. ТПП має дуже тісні зв'язки зі Львовом. Загалом в Німеччині таких організацій є 79. В Тюрінгії їх три. Дві торгово-промислові палати в Тюрінгії є маленькими, а третя - найбільша, яка знаходиться в Ерфурті. Функціонує специфічна торгова організація, розташована в Берліні, яка є посередником між бізнесом і федеральним урядом в Німеччині. Президент

торгово-промислової палати представляє близько 3 млн підприємств у Німеччині. Німеччина має організації за кордоном, а саме 140 бюро у 92 держав. Серед них і представництво в Києві.

Рис. 2. Торгово-промислова палата м. Ерфурт

Головним завданням ТПП - зміцнити торгівельні зв'язки, зробити їх надійними у всіх країнах світу, де працює німецький бізнес. Кожна торгова організація, яка знаходиться в регіоні, повинна зважати на менталітет і на свою специфіку в тих чи інших місцях Німеччини.

Торгово-промислова палата тримається на трьох так званих стовпах. Перший стовп полягає у високій якості поставлених завдань, тобто їх чіткості. Уряд Німеччини передав повноваження торгово-промисловим палатам здійснювати перевірку щодо підтвердження бізнесом своєї кваліфікації та перекваліфікації. Кожна фірма, яка є членом торгово-промислової палати, платить внесок за рік. ТПП повинні дотримуватись законодавча визначених вимог, наприклад, підприємство-член ТПП має відповідний рівень, плата за кваліфіковану працю від членів організації складає від 7 € і вище, тому мінімальний річний внесок становить 500 €. У вартість входять екзамени на

підтвердження кваліфікаційного рівня, їх перевірка, організація та проведення зустрічей, прийомів, оренда залів тощо.

Другий стовп - представленням інтересів бізнесу. Це означає, що кожний член торгово-промислової палати вирішує усі свої бізнес-питання виключно через ТПП. Наприклад, приватна особа – власник бізнесу - бажає побудувати якийсь торговий центр у місті. Підприємець делегує свої права ТПП, оскільки платить членські внески, а ТПП домовляється з містом щодо видів та рівня оподаткування, формує бізнес-план тощо. Торгове представництво вирівнює позиції між політичними аспектами і реальним життям, тобто економікою.

Третій стовп вказує про додаткові послуги. Таким завданням займається центр підвищення кваліфікації для підприємців та робітників тих підприємств, які є членами ТПП. Окрім того, центр виконує функції аналітичного підрозділу та прогнозує на наступні роки кон'юнктуру та динаміку ринку праці та потреб бізнесу.

Рис. 3. Логотип ТПП ІНК Ерфурт.

Логотип торгово-промислової палати ІНК Ерфурт наведений на рис. 3. Він означає, що ТПП має незалежність у фінансовому плані і не потребує допомоги та представляє

інтереси у Тюрингії. Три лінії вказують про надання трьох видів послуг: компетентність, надійність і орієнтованість на клієнтів. На території Німеччини понад 3 млн підприємств. З них 59 500 підприємств розташовані в Тюрингії.

Сектори, які представляє ТПП, це малий та середній бізнес, сфера послуг, маленькі магазини. Цікавим є те, що 59 500 підприємців Тюрингії, кожен з яких має свою точку зору, саме ТПП відповідає за спільну узгоджену позицію. Для організування такого процесу використовується інструмент комітетів для обговорення на рівні окремих регіонів (наприклад, сільськогосподарського, чи більш гірського). Тому, функціонують ще 17 комітетів. Торгово-промислова палата обирається на 5 років, 78 представників-членів раз на 5 років проводять великі зібрання. ТПП Німеччини обирає економічну раду з 238 учасників і вони

поділені за місцевою територіальною ознакою, усього 8 регіонів. Основна ціль таких комітетів полягає у зборі всю інформації від своєї галузі для вироблення спільної пропозиції щодо удосконалення умов бізнес-діяльності.

Організаційна структура управління торгово-промислових палат в Ерфурті складається зі 120 осіб. До ОСУ входить головне керівництво і три відділи. Однією з найголовніших функцій є комунікація з підприємцями, надання маркетингових послуг. У Тюрингії функціонує 5 представництв ТПП для максимального охоплення усіх бізнес-одиниць послугами за місцем базування. Для школярів 8-9 класів проводяться профорієнтаційні заходи. Ще один напрямок - питання оподаткування, рахункової палати, звітності тощо. Наприклад, зменшення надходжень до бюджету під час пандемії, оскільки продуктивність праці не зростає.

Загалом, кожна ідея має бути донесена до політиків для прийняття рішень на трьох рівнях: держави, землі, міста чи громади. ТПП може вносити пропозиції щодо зміни законодавства на регіональному рівні, земельному і для цілої Німеччини, а також до господарського законодавства. Зокрема, завданням є моніторинг ринку для подальшого інвестування з максимальною економічною вигодою.

ТПП в Ерфурті отримують 13 млн € за рік фінансування. Звідки береться фінансування? Кожне підприємство, яке створюється на території Німеччини, повинно бути членом торгово-промислової палати, в іншому випадку підприємство не може існувати, а якщо воно є членом, то має платити внески. 58% - це є кошти, які повинні платити учасники за членство, 42 % - результати іншої діяльності: збори за прийом іспитів, підвищення кваліфікації, надання консультацій тощо.

Після зустрічі у ТПП ми відвідали центра міста і насолодились побаченими краєвидами.

Четвер, 07.10.21 - зустріч з Хайко Шюлером, керівником фірми FAV Service GmbH

Зустріч у Готі була запланована на 11 годину ранку, тому в нас був час для погулянки по цьому дивовижному та красивому місту. Місто є культурним та історичним центром Тюрингії. Символом міста є старовинний замок Фріденштайн, палац герцога Ернста I, побудований у 1567 по всім канонам

замкобудування: розташування на найвищій точці, великі конюшні і помпезна архітектура році в стилі бароко. Парк, собори та місцева ярмарка приваблюють не лише місцевих жителів, а й туристів, які походжають та милуються містом.

Рис. 3. FAV SERVICE gGmbH в м. Гота

Чудову нагоду мали, щоб ознайомитись з FAV SERVICE gGmbH в м. Гота. На сьогодні існує проблема низької мотивації молоді для подальшого працевлаштування в робітничих галузях. Пан Хайко є керівником фірми FAV Service GMBH. Він розповів нам про структуру, завдання, цілі, особливості надання послуг, дуальну систему навчання та подальші перспективи неприбуткової організації, яку він очолює.

Проблематика навчання і підвищення кваліфікації є надзвичайно актуальною як в Німеччині, так і в ЄС загалом. «Studium» - означає місце, де студент отримує знання, тобто вищий навчальний заклад. До ефективної системи навчання робітничим професіям відноситься дуальна система, яка представляє добру кооперація освіти та бізнесу. Це відповідь на запит бізнесу щодо певних професіоналів. Половина навчання складає практика, яку студенти проходять на підприємствах, а друга частина – теорія, тобто професійні училища, школи тощо. У Німеччині є понад 350 різних профучилищ, куди ви можете піти вчитись. Проблема вибору є надскладною і для дітей, і для батьків. Діти вчаться 10 років у

школі. Тому в 15-16 років дитина повинна прийняти чітке рішення або вона йде навчатись робітничій професії, або обирає шлях навчання в університеті. В самій Тюрингії навчають фахівців за 150-160 професіями для задоволення попиту підприємств, які в майбутньому братимуть цих дітей. З метою узгодження інтересів бізнесу та освіти залучають ТПП для підписання контрактів про партнерство.

Цікавою є практика, коли студент при навчанні отримує «Azubi» - стипендію від конкретного підприємства, яке потребує саме такого фахівця. Це означає, що вони більшу свою частину часу проводять на підприємстві, а решту в навчальному закладі. 60 - 65% навчального часу студенти проводять на підприємстві, яке оплачує їм гроші. 30 - 35% - присвячено теорії в школі «Studium». Навчання в цих професійних школах є безкоштовним. В 2020 р. стипендія складала від 515 € за місяць, у 2021 році підвищили до 550 € за місяць, у 2022 р. планується приблизно 585 €. Для навчання необхідно знання мови і фахові знання. Продовж навчання студент не має жодних канікул та відпусток. На підприємстві набувають практичних навичок, працює інститут фахових наставників. Після закінчення навчання обов'язково складають випускні іспити перед комісією, яка перевіряє знання. Після чого починається професійна кар'єра. Якщо хтось не склав екзамен, то їм надається така можливість через півроку. Цікаво, але стипендія в такому разі може зрости від 500 € в місяць до 1500 € в місяць для підвищення мотивації студента. Чим довше ти вчишся, тим більше ти отримуєш грошей. У будь-який момент можна залишити навчання і піти працювати. Однак, лише за умови здобуття диплому, особливо, дуального, заробітна платня є вищою у кілька разів. Наприклад, заробітна платня фахівця з дипломом за 3 роки дорівнює заробітній платні працівника без диплому за 15 років. Це є суттєва різниця та хороша мотивація для дітей, щоб вони вчилися.

Отже після закінчення навчання та успішного складання екзаменів студент рухатись кількома напрямками. По-перше, можете укласти договір з підприємством, де проходив практику. Рівень заробітної платні може бути вищим, оскільки цього фахівця уже знають. По-друге, випускник самостійно шукає

роботу у своїй сфері в межах землі Тюрингія або у Німеччині, однак є невідомим для власників підприємств та має лише диплом, що збільшує ризики. Тому відповідальне і сумлінне проходження практики в процесі навчання та обрання першого напряму працевлаштування дозволяє випускнику отримати надійне місце праці з достатньо високою її оплатою. Власник підприємства – місця практики – також зацікавлений в перспективному професійному зростанні своїх працівників. Наприклад, дворічне навчання на майстра коштує сумарно 8500 € за умови, якщо ви хочете стати хорошим майстром.

На сьогодні приблизно 19,8% німецьких підприємств реалізують програми дуальної освіти, що складає лише 5 частину, або 427 227 підприємства усієї Німеччини. У той же час, економічний ефект від навчання становить 7,7 мільярдів € приносить. З коштів, які надходять до бюджету від малих або середніх підприємств, 25 мільярдів € іде на освіту. І цікавим фактом є те, що кожного року в Німеччині близько 500 тис. нових учнів навчаються в професійних школах. В середньому, одне підприємство інвестує в рік 22 тисячі €, або 62% від суми, що йде на навчання. 80% повертається назад підприємству, оскільки студенти працюють під час проходження практики і заробляють кошти для бізнесу, що є економічно вигідно і для бізнесу, і для студентів, і для держави в цілому.

Тенденція, яка склаась, свідчить про зниження попиту на робітничі професії з боку молоді. У свою чергу, FAV SERVICE gGmbH виступає важливим гравцем на ринку праці та освітніх послуг, оскільки надає послуги з організування дуального навчання на підприємствах землі Тюрингія. В Тюрингії через високу освітню квоту 51% школярів отримують вищу освіту, що перевищує середній показник по Німеччині (39% учнів, які після закінчення школи йдуть навчатись до закладів вищої освіти), порівняно з Україною - 86%.